

Валюта рыногу (2017-жылдын октябрь айы)

Кароого алынып жаткан мезгил ичинде валюта рыногунда улуттук валюта жыл башынан тартып бир АКШ доллар үчүн 69,2301 сомдон 68,7200 сомго чейин 0,7 пайызга чыңдалган. Рыноктун катышуучулары тарабынан валюта сунушунун колдоого алынышы негизинен, банктардын конвертациялык операцияларынын натыйжасында алынган АКШ доллар эсебинен, депозиттерге каражаттарды жайгаштыруудан, акча которуулардан, нак эмес акчага айландыруудан, ошондой эле башка банктарда банктар аралык депозиттерди жайгаштыруудан улам жүзөгө ашырылган.

Отчеттук мезгил ичинде банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү 40,1 млн АКШ долларына чейин өскөн, бул өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнөн 0,1 пайызга көп. Отчеттук мезгил ичинде Улуттук банк аталган рынокто кескин өзгөрүүлөр орун албаганына байланыштуу валюталык интервенцияларды жүргүзгөн эмес.

Чет өлкө валютасын сатып алуу-сатуу боюнча операциялардын чогуу алгандагы көлөмү 61,7 млрд сомду түзгөн, бул өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнө салыштырмалуу 5,5 пайызга көп. Буга коммерциялык банктардын нак операцияларынын көлөмүнүн 28,4 млрд сомго (+12,5 пайыз) чейин жана алмашуу бюролорунун нак операцияларынын – 29,1 млрд сомго (+0,9 пайызга) өсүшү себеп болгон. Коммерциялык банктардын нак эмес операцияларынын көлөмү тескерисинче 4,2 млрд сомго чейин (ай ичинде -5,1 пайызга) төмөндөгөн.

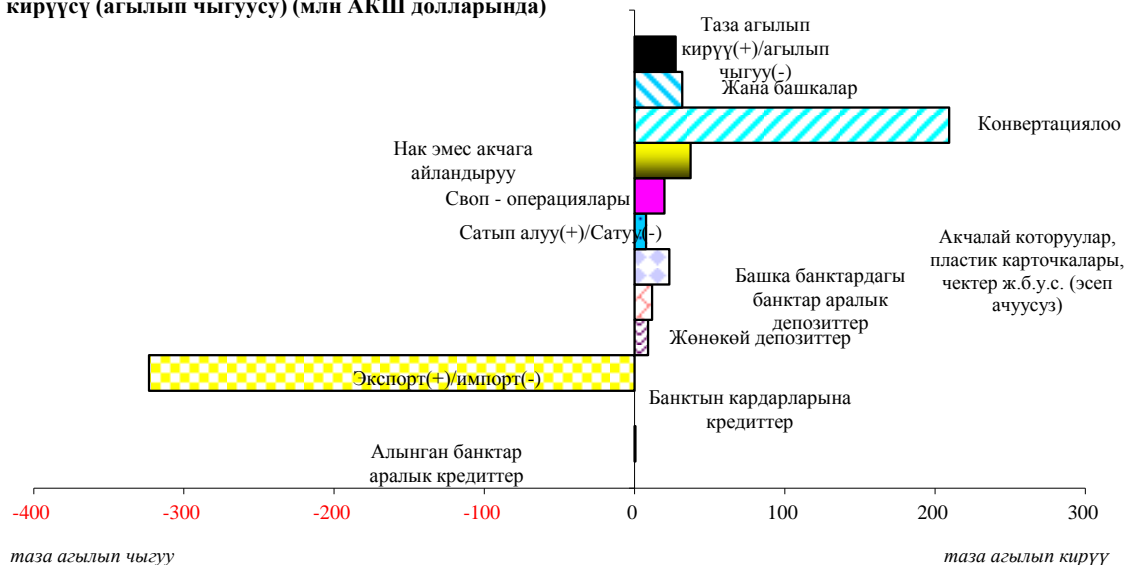
Байкоого алынып жаткан мезгилдин жыйынтыгында чет өлкө валютасында ишке ашырылган операциялардын түзүмү төмөнкүчө калыптанган: алмашуу бюролорунун нак операциялары – 47,2 пайыз (-2,1 п.п.), коммерциялык банктардын нак операциялары 46,0 пайыз (+2,9 п.п.) жана коммерциялык банктардын нак эмес операциялары – 6,8 пайыз (-0,8 п.п.) болгон.

Кароого алынып жаткан мезгил ичинде 12,4 пайызга төмөндөгөн евродон тышкары, АКШ долларында операциялар көлөмү 9,1 пайызга, казак теңгесинде – 5,2 пайызга, орус рублинде – 1,5 пайызга өсүш катталган.

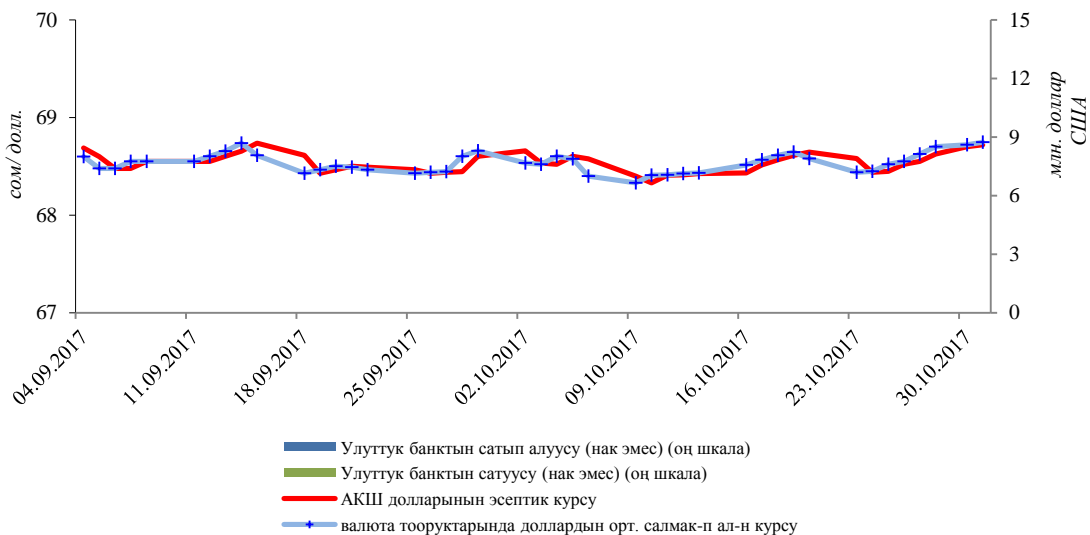
Мындан улам, операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөнкүдөй бөлүштүрүлгөн: АКШ долларында операциялардын салыштырма салмагы 57,9 пайызды (+1,9 п.п.), орус рублинде – 39,0 пайызды (-1,6 п.п.), евродо операциялар үлүшү – 1,8 пайызды (-0,4 п.п.), казак теңгесинде – 1,2 пайызды түзгөн.

Байкоого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларын ишке ашырган эмес.

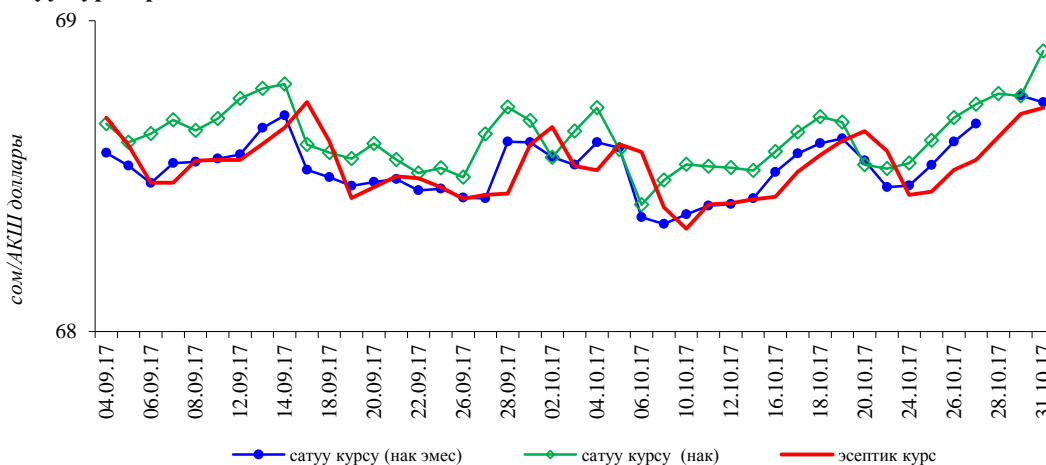
1-график. Коммерциялык банктарда нак эмес АКШ долларынын таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн АКШ долларында)

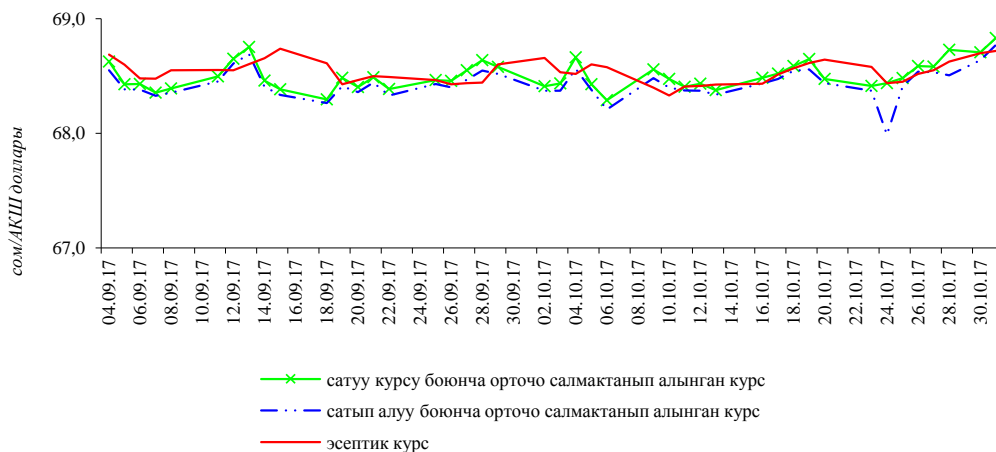
2-график. Банктар аралык валюта тооруктарында АКШ доллар курсунун динамикасы

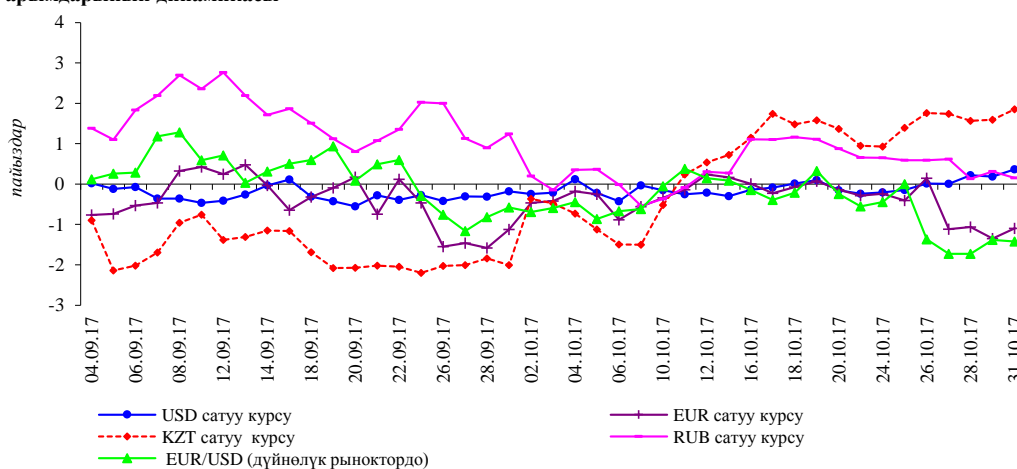
3-график. Коммерциялык банктарда нак эмес жана нак долларынын сатуу курстарынын динамикасы

4-график. Алмашуу бюрөлорунда АКШ доллар курсунун динамикасы

5-график. Алмашуу бюрөлорунда негизги валютар курсунун, алмашуу бюрөлорунда жана дүйнөлүк рынокторунда АКШ доллар курсунун өзгөрүү арымдарынын динамикасы

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сом)

миң сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес		Комм. банктардын накталай		Алмашгыруу бюрөлордун накталай операциялары		
		Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	
2016	10	36 794,2	3 323,4	9,0	18 462,2	50,2	15 008,6	40,8
	11	34 313,4	4 179,0	12,2	17 218,0	50,2	12 916,3	37,6
	12	34 447,2	3 348,7	9,7	18 829,0	54,7	12 269,5	35,6
2017	01	30 124,9	4 716,7	15,7	14 345,3	47,6	11 062,9	36,7
	02	28 407,2	2 906,1	10,2	14 907,4	52,5	10 593,7	37,3
	03	38 033,4	3 370,5	8,9	19 541,2	51,4	15 121,7	39,8
	04	35 522,7	3 911,6	11,0	18 998,5	53,5	12 612,6	35,5
	05	40 313,7	3 129,4	7,7	21 173,7	52,5	16 010,6	39,7
	06	38 576,2	2 914,2	7,6	22 379,7	58,0	13 282,4	34,4
	07	44 359,4	5 995,3	13,5	23 635,7	53,3	14 728,4	33,2
	08	64 314,9	3 613,0	5,6	26 399,3	41,0	34 302,6	53,3
	09	58 537,3	4 429,9	7,6	25 265,2	43,2	28 842,2	49,3
	10	61 742,6	4 202,7	6,8	28 424,6	46,0	29 115,4	47,2

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы		Жалпы операциялардын көлөмү		АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак тенгеси		Жана башкалар		
		көлөм	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш
2016	10	36 794,2	22 164,2	60,2	920,4	2,5	12 791,7	34,8	904,8	2,5	13,0	0,0		
	11	34 313,4	21 600,1	62,9	896,8	2,6	10 984,6	32,0	818,1	2,4	13,7	0,0		
	12	34 447,2	20 983,3	60,9	818,2	2,4	11 918,4	34,6	713,5	2,1	13,7	0,0		
2017	01	30 124,9	19 473,2	64,6	839,1	2,8	9 233,9	30,7	567,1	1,9	11,6	0,0		
	02	28 407,2	17 028,7	59,9	844,8	3,0	9 926,5	34,9	596,7	2,1	10,4	0,0		
	03	38 033,4	21 831,5	57,4	1 261,5	3,3	14 242,5	37,4	687,9	1,8	10,0	0,0		
	04	35 522,7	21 324,3	60,0	830,4	2,3	12 692,8	35,7	665,2	1,9	10,0	0,0		
	05	40 313,7	22 297,3	55,3	842,9	2,1	16 455,8	40,8	707,8	1,8	9,9	0,0		
	06	38 576,2	22 251,5	57,7	851,9	2,2	14 723,5	38,2	733,1	1,9	16,2	0,0		
	07	44 359,4	26 652,0	60,1	1 057,8	2,4	15 803,5	35,6	828,1	1,9	17,9	0,0		
	08	64 314,9	35 304,3	54,9	1 105,1	1,7	27 068,7	42,1	822,8	1,3	13,9	0,0		
	09	58 537,3	32 785,7	56,0	1 266,6	2,2	23 757,1	40,6	711,3	1,2	16,7	0,0		
	10	61 742,6	35 766,2	57,9	1 109,5	1,8	24 103,0	39,0	748,4	1,2	15,5	0,0		

3-таблица. Четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси
		2016	10	68,6538	74,8704	1,0914	0,2062	1,1%	-1,7%
11	69,1565		73,2575	1,0648	0,2033	0,7%	-2,2%	-2,4%	-1,4%
12	69,2301		72,8439	1,1413	0,2079	0,1%	-0,6%	7,2%	2,3%
2017	01	69,1338	73,9386	1,1491	0,2121	-0,1%	1,5%	0,7%	2,0%
	02	69,1298	73,1324	1,1932	0,2213	0,0%	-1,1%	3,8%	4,3%
	03	68,6069	73,6358	1,2169	0,2179	-0,8%	0,7%	2,0%	-1,5%
	04	67,5000	73,5818	1,1845	0,2147	-1,6%	-0,1%	-2,7%	-1,5%
	05	68,0492	75,8068	1,2041	0,2189	0,8%	3,0%	1,7%	2,0%
	06	69,1367	78,9956	1,1701	0,2151	1,6%	4,2%	-2,8%	-1,7%
	07	68,6500	80,3617	1,1529	0,2103	-0,7%	1,7%	-1,5%	-2,2%
	08	68,6880	82,0513	1,1695	0,2052	0,1%	2,1%	1,4%	-2,4%
	09	68,6585	80,9518	1,1834	0,2012	0,0%	-1,3%	1,2%	-1,9%
	10	68,7200	79,9282	1,1875	0,2057	0,1%	-1,3%	0,3%	2,2%

4-таблица. Алмашуу бирорунда четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо				Бир ай ичинде валюталарды сатуу			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси
		2016	10	0,3%	1,2%	0,8%	2,2%	0,1%	0,2%	0,3%	0,3%	1,0%	-1,9%
11	0,1%		0,8%	0,8%	1,9%	0,1%	0,3%	0,3%	0,2%	0,7%	-1,9%	-2,4%	-0,7%
12	0,1%		0,5%	0,3%	0,8%	0,0%	0,2%	0,4%	0,2%	0,0%	-1,1%	7,3%	2,5%
2017	01	0,1%	0,4%	0,3%	0,8%	0,1%	0,3%	0,3%	0,1%	0,0%	1,8%	1,4%	1,4%
	02	0,2%	0,4%	0,3%	0,8%	0,0%	0,2%	0,4%	0,2%	0,0%	-0,9%	3,2%	4,5%
	03	0,1%	0,4%	0,2%	0,8%	0,1%	0,3%	0,2%	0,1%	-0,9%	0,1%	2,1%	-1,4%
	04	0,2%	0,4%	0,2%	0,8%	0,1%	0,3%	0,2%	0,1%	-1,2%	0,5%	-2,5%	-1,1%
	05	0,2%	0,5%	0,2%	0,8%	0,1%	0,2%	0,4%	0,2%	0,5%	3,1%	1,1%	1,2%
	06	0,1%	0,5%	0,2%	0,8%	0,1%	0,2%	0,3%	0,2%	1,7%	4,1%	-2,6%	-1,5%
	07	0,2%	0,4%	0,3%	0,8%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	-0,7%	1,4%	-1,9%	-2,4%
	08	0,1%	0,6%	0,1%	0,8%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	-0,1%	2,0%	1,6%	-1,8%
	09	0,1%	0,3%	0,1%	0,8%	0,1%	0,3%	0,4%	0,1%	-0,1%	-1,1%	1,2%	-2,0%
	10	0,1%	0,4%	0,1%	0,8%	0,1%	0,2%	0,1%	0,2%	0,4%	-1,1%	0,2%	1,8%